

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 " 50 "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
Hirdetések sáka szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatást 30 kr.

Az önálló vámterületért!

Debreczen, május 31.

Az országos függetlenségi és 48-as párt a tavasz elején, még mielőtt a kormány a kiegyezési javaslatokat benyújtotta volna, elhatározta, hogy az önálló vámterület és a nemzeti bank ügyében országsszerte népgyűléseket fog rendezni, s határozatot tett követte s még április hónap folyamán Nyíregyházán fényesen sikerült népgyűlést rendezett, melyet május hó folyamán a szatmári, rimaszombati s legfőképpen a hajduböszörményi követelt.

Hogyan maradhatna el ebből a sorból Debreczen városa? Kérdeztük midnyájan még a múlt hónapban, mikor a gyűlésen mindenike csak terv volt és nem valóság s mikor az egyházkerületi közgyűlés idejére lejött közénk szeretett képviselőnk, országos pártkörünk alelnöke, **Thaly Kálmán**, felkértük őt, hogy legyen ezen szándékunknak Budapestben közvetítője abban az irányban, hogy tervezett népgyűlésünket az országos párt támogassa, illetve vezérférfiai azon megjelenjenek.

De tudtuk azt is, hogy ennek a népgyűlésnek impozánsnak, a város közönsége minden rétegére kiterjedőnek kell lennie s ha már a politikai szempont nem is zárható ki, sőt — mi lévén a rendezők — főindítók kell is hogy

legyen: a pártszínezet bélyegét arra nem szabad rányomnunk, mert ez a kérdés nem egy párt, hanem az egész ország érdeke. Épen ezért, mielőtt a népgyűlés megtartása ügyében pártunk intéző bizottsága véglegesen határozott volna, egyes tagjai által bizalmasan megkereste mindazokat a testületeket, amelyek városunkban a közgazdasági életnek gócpontjait és élő nyilvánításait alkotják. Immáron nyilatkoztak is legnagyobb részben, hogy azonban mégsem léptünk tervünkkel a nyilvánosság elé, habár a válasz minden oldalról eddig is kedvező volt: oka az volt, mert azt akartuk, hogy ne mi legyünk az elsők, akiknek nézete köztudomásu, hanem valamelyik hatalmas közgazdasági társulata városunknak, amely kimondja, hogy hiva az önálló vámterületnek.

Immáron ez is megtörtént.

Alább adjuk a tudósítást a debreczeni gazdasági egyesület választmányának tegnapi nyilvános üléséről, amelyen határozatot hozott, beható vitaközlés tárgyává is tévén azt egyszerűs mint — pártunk intéző bizottságának felhívása ügyében.

Nem látjuk ugyan be, miért ne foglalkozhatnák a gazdasági egyesület gazdasági politikával s épen ezért sokkal jobban örültünk volna, ha a választmány a hivatalos csatlakozást

is kimondja, de ha alapszabályaiba utközőnek találja, hogy mindazt teljesítse, amire felkértük: készséggel megelégszünk a hozott határozattal is; hiszen abban minden benne van, mikor kimondta: «A debreczeni gazdasági egyesület hiva az önálló vámterületnek!»

Ez után a határozat után nyugodtan nézünk a népgyűlés sikere elé s lelkesedéssel tesszük meg annak előkészületeit!

Debreczen iparosai, és kereskedői már több mint egy évvel ezelőtt kimondták ugyanezt s most hozzájuk csatlakozott a gazdaközönség; ez már maga biztosítja az eredményt!

Lesz alkalmunk még e hasábon is többször, de különösen majd a népgyűlésen bebizonyítani, hogy mennyire nincs igazuk azoknak, akik a gazdaközönségre károsnak tartják az önálló vámterületet, most abba nem bocsátkozunk, csak örül a lelkünk és szívünk mélyéből kiáltják:

Éljen a debreczeni népgyűlés s éljenek annak létrehozói: a debreczeni gazdák, iparosok és kereskedők!

Tudósításunk a tegnapi nagyfontosságú gyűlésről a következő:

A debreczeni gazdasági egyesület választmánya tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg jelzett ülését a gazdasági tanintézet egyik termében, amelyen határozni volt hivatva az

Kossuth emlékezete.

Irta: **Ulyés Bálint.**

— Kossuth Lajos szobor leleplezése alkalmából 1898. május 30-án. —

Lobogj, lobogj fel, hő oltári lángja
A honfi szívnek, — ünnepelve itt!
S ti honleányok őt dicsérve, áldva,
Hints-tek ra a dics' virágait!...
Gyuljon minden szív honszerelmi lángra,
Porig hajolva emléke előtt!...
Hi és reménynek lángoló sugára
Lőszöntse itt ma a nagyot s dicsőt!...

Nagy és dicső!... Egy ezredév nagyobbat,
S dicsőbbet e hazának nem adott...
Köröztéd sok, sok csillagok ragyognak,
E drága föld ah! láta sok nagyot!...
De lelked fénye földtől égig ér el,
S legszebb fényt a kunyhók falára vet...
Ki versenyezve a Kossuth nevével,
Ki millióknak édes atya lett?!...

Sok századévek kinja és keserve
Fagyos telén a nép már elalélt;
S varázs szavad, belé éltet lehelve,
Szabadság szent virágit szórta szét!...
S az ébredő nép lánczait leverve,
Kéjjel köszönti a dicső tavaszt:
Egyenlőség, testveriség nagy elve,
Szívében új remény-lombot fakaszt!...

A te neveddel mentünk a csatába,
Bérenez-hadak, midőn ránk történek!...
S együtt küzdött ifjúságunk virága,
S a sir felé tántorgó ősz öreg!
... Csodát mivelt neved mesés varázsa,
S félisten lett, ki szolga volt elebb!...
Egy feléig nézett reá, csodálva
Hogy mit mivel ez a marosnyi nép!!

S hogy elborult a nagy napoknak fénye,
S levert az ármány az izzó tuán:
Szegény hazánkat, hogy derítse fényre,
Ki küzdte, mintegy láncaza vert Titán?!
... Hogy honszerelmünk gyöngye lámpafénye
Nem aludt el a gyöngye éjszakán;
S hajnal derült ismét a kínos égre:
Te érdemed, te érdemed esupán!

S majd, — hogy letettünk a hü anyaföldre:
Reményvilágunk te vagy ujjolag!...
Látjuk a sirról, a szent haza földre,
Visszaragyogni fényesillagodat!...
Nem! Nem vészett el e nemzet jövője!
Mint nem vész el nagy eszme s gondolat!
Függetlenségünk örök szent nemője
Virraszt felette a sirhant alatt!

Lobogj, lobogj hát hön, — oltári lángja
A honfi szívnek, ünnepelve őt!...
Mig honszerelmed ő heviti lángra,
Nagy szellemével: nem vész el jövőd!
Nézz e dicsőnek érezes homlokára,
S szived reményt, hitet, vigaszt lel itt!...

... Fölkél a napnak lángoló sugára,
S hazánkra ujjab, szebb tavaszt derít!

Az Unió.

— A Debreczen tárczája. —

Irta: **Ürmössy Lajos.**

Rég nem látott nagy fényvel ülte meg az erdélyi magyarság, a Magyarországgal való Unió kimondásának fél százados évfordulóját. Magyarország fővárosa, a kormány, a két ház mind meghívást nyert volt az ünnepélyre. Ezren meg ezren utaztak ez ünnepélyre az ország minden részéből, de különösen az erdélyi részekből Kolozsvár falai közé zárandokolván. Az országra szóló ünnepélyek itt folytak le. Midőn azonban megünnepeltük az 1848. május 30-ika napját, mint az Unió kimondásának félszázados évfordulóját, nem szabad megfeledkeznünk azokól a korszakokról sem, a melyek elvetették az Unió létrejöttének magvát: hogy az 1848-ban kikeljen.

Ez a kor az 1790-dik évben kezdődik. II. József császár 1790. febr. 20-án meghalt. Gyermeke nem maradván, testvére II. Leopold következett. Midőn Leopold trónra jött, az 1789-ben kitört francia forradalom a feudalizmust, abszolutizmust, trónt és vallást, szóval egy ezredévi államszerkezet minden oszlopát megdöntéssel fenyegette. Egész Európa rázkodásban volt. Nálunk, minthogy a népet még

önálló vámterület érdekében megindult mozgalom ügyében.

A gyűlésen a választmány minden tagja megjelent, — ezenkívül számosan az egylet tagjai közül.

V á c z y János elnök üdvözölte melegen a teljes számban egybegyűlt választmányi tagokat s a gyűlést megnyitja.

R á c z Lajos jegyző olvasta fel először a hortobágyi lódíjazásról szóló jelentést, a melyet tudomásul vettek. Azt pedig, hogy a tagok száma 180-nal szaporodott, örvedelesen vették tudomásul.

V á c z y János jelenti ezután, hogy a debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága nevében K e r t é s z János alelnök, egyleti tag megkereste őt, s értesítette, hogy a párt június hó folyamán az önálló vámterület érdekében népgyűlést kíván tartani s kéri, hogy annak rendezésében vegyen részt. Felkéri a tagokat, hogy ebben a kérdésben véleményüket nyilvánítsák.

Dr. K i r á l y Ferencz hivatkozva arra, hogy ezzel a kérdéssel már három évtized óta foglalkozik, alkalmat vesz magának arra, hogy az egylet és a választmány tagjainak s vámkereskedés mibenlétéről felvilágosításokká szolgáljon. — Történelmi fejtegetésekre kezd meg beszédét s hangsúlyozza, hogy bármennyire is elnyomott bennünket Ausztria, mégis az 1850-ik évig önálló vámterületünk volt, — hogy milyen eredménnyel arra az hozza fel, hogy egyszerre 54 gyár és iparvállalat omlott össze Magyarországon amikor a vámsorompókat ledöntötték a közös vámterület felállításakor 70 olyan cikknek tiltották meg a behozatalát, amelyet Magyarország nem termelt s 10 olyan cikknek a kivitelét tiltották meg, amelyet Magyarország termelt, de Ausztria nem. De felhozza, hogy 1852 óta mennyit haladtunk; ezt lehetetlen betudni, hanem igenis az 50-es és 60-as években a szabad kereskedelmi rendszer volt divatban, ez volt oka a vámszövetség megkötésének is s ez az irány tartott 1870-ig, amikor a porosz hadisarcz megteremtette a francia vámrendszerét. Amint ezt Bismarck látta, Németországban is behozta s felállította az agrárvámokat s itt kezdődik a mi szerencsétlenségünk, mert mezőgazdasági terményeink útját elzárta. Ha pedig áll, már pedig áll, hogyha a vámszövetség a szabad kereskedelmi irány dacára is karára volt Magyarországnak, akkor a 70-es években napirendre került

védvámrendszer százszor annyit ártott, a 77. és 87. vámszövetségek által. Mert a védvámrendszer csak Ausztria iparát védte, de ugyanekkor a mi nyerterményeinkre az idegen államok magas vámot vetettek.

Most újra az előtt a kérdés előtt állunk, hogy tovább is kiszolgáltassunk magunkat Auszriának. Ő 15 évi munkálkodása alatt az ipar és kereskedelem érdekében arra a meggyőződésre jutott, hogy az iparfejlesztés érdekében a vámszövetség szükséges. De mi itt a mezőgazdaság érdekeiről vagyunk tanácskoznokok: vajjon mi ebből a szempontból a teendő? Vannak, akik azt mondják, hogy a magyar nyerterményeknek mennél nagyobb fogyasztási területet kell biztosítani, mások pedig azt mondják, hogy ezt a mezőgazdaság kibírja. Hogy áll ez a kérdés? Auszriának ipartermelésből van felesleg s annak legnagyobb része ma hozzánk jön, míg mi viszünk Brazíliába és Indiába is. Tehát Ausztria kedvezőlenebb helyzetben van, mert export cikkeinek 87%-át hozzánk hozza s ezt máshová nem is viheti, mert keletet lefoglalta az angol, nyugaton pedig még fejlettebb iparra talál, mint az övé. M i t e h á t f e l v e h e t j ü k a h á r c z o t A u s z t r i á v a l, m e r t h a a vámsorompók felállítása áldozattal járna is, azt az áldozathozatalt mi könnyebben kibírjuk, mint Ausztria.

Még csak annyit tesz hozzá, hogy a vámsorompók felállításából származó haszon sokkal nagyobb lesz, mint a kár, mely ebből időlegesen származik. Ő tehát ma is az önálló vámterületet hivatkozik, mert hiszi, hogy az ország érdekében meg lehet szerezni mindent ha korrekte viselkedünk. Ausztria folyton emeli igényeit. Éppen ezért szükségesnek tartja, hogy az ország az önálló vámterület érdekében mozogjon és kívánja, hogy a gazdasági egyesület tagjai e népgyűlésre, melyre Kertész János meghívta, vegyenek részt egyénileg; de nem testületileg, mert nem akarja azoknak az érdekenységét sérteni, akik más véleményen vannak, mint Kertész és ő.

K e r t é s z János okvetlenül szükségesnek tartaná, hogy az egyesület hivatalosan vegyen részt a népgyűlésen s ezért indítványozza, küldjenek ki bizottságot, mely a gyűlés intézőivel együtt megállapítaná a részleteket.

K e r k á p o l y: Azt tartja, hogy mivel az egyesület, mint ilyen politikai határu gyűléseken részt nem vehet, Kertész J.

indítványa nem fogadható el, hanem igenis ott leszünk mindannyian mint egyesek.

Rick Antal a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A debreczeni gazdasági egyesület hivatkozik az önálló vámterületnek, a mennyiben az önálló vámterületnek, mint a mennyire azt a függetlenségi párt intézősége kívánja — mégis bizonyos politikai színezettel bír, gazdasági egyesületeknek pedig egyik főfeltétele, hogy politikával ne foglalkozzék, hogy függetlenségi politikai körülmények között fenntartsa. K i r á l y József nem hivatkozik ezen a népgyűlésen részt nem vesz, azonban, hogy tagjai ezen a népgyűlésen megjelenjenek-e vagy sem, abban semmi körülmények között bele nem avatkozik: kívánja azonban, hogy azon egyénileg mindannyian részt vegyenek.

K i r á l y József nem hivatkozik ezen a népgyűlésen részt nem vesz.

Ö r y Mihály az esetre, ha a hivatalosan való részvételt a választmány ki nem mondja, közgyűlést kér összehívni.

A b r a h á m László a Király dr. beszédéből sokat okult s arra meggyőződésre jutott, hogy úgy az önálló vámterületből, mint a közösből nekünk van kárunk, az a kérdés most, melyik a nagyobb. Ezeket mérlegelve, kéri kimondatni, hogy a gazdasági egyesület hivatkozik az önálló vámterületnek, de a népgyűlésen részt nem vesz.

Dr. K i r á l y Ferencz reflektál Király József felszólalására, ki apodiktice kijelentette, hogy a gazdasági nézve az önálló vámterület óriási karral járna, erre nézve felhozza, hogy Ausztria ránk van szorulva, mert ő többet hoz be hozzánk, mint mi oda, a mi kereskedelmi mérlegünk Ausztriával szemben passzív, míg a külfölddel szemben aktív, a mi módját nyújt nekünk arra, hogy a magunk terményeinek a külföldre bocsátását kieszközöljük. De megfontolásra ajánlja azt, hogy a vámsorompók felállításával 30—40 millió forint nyeresévével jut az ország, amely ha a kezünkbe jut, azzal minden téren nagy haladást tehetnénk.

A b r a h á m László azt vitatja, hogy ha mi az ausztriai cikkekre vámot vetünk, Ausztria gazdaságilag is más pl; a keleti államokkal fog szerződni.

K i r á l y Ferencz: Erre csak azt feleli, hogy sokkal jobb lakni a molnár mellett, mint onnan 100 mérföldnyire. Jellemző az osztrákok perfid eljárását tarifapolitika te-

ekkor is csak a nemesség, s megszorítások mellett legfeljebb a polgárság képeztek, az új eszmék kevés hatást gyakoroltak.

II. József központozó, germanizáló uralma után, miután egy tollvonással egy évtizeden át folytatott munkáját megsemmisített, ott állott a magyar alkotmány, magyar közigazgatás, romokban összehányatva József új intézményei töredékével. Ezt kitisztítani s a régi alkotmányos életet újra helyreállítani, ez lón most a roppant feladat. A fölpezsdült közszellem a nehéz kérdést megoldá és egy szerszmin napirendre hozta az Unió kérdését is!...

A magyarországi országgyűlés összehívása után, december 12-én az erdélyi is összeült Kolozsvárról. Elkészült a tanácskozás, de minthogy országgyűlés már régóta nem vala, a tagok nagy részénél hiányzott a parlamenti tapasztalat. Mindazonáltal az u. n. 91-iki diéta Erdély évlapjain kiváló helyet fog mindig elfoglalni. Amint József intézményei összedőltek, Erdélynek Magyarországgal való unioja azonnal előtérbe lépett. A közvélemény mellette felkelt, az erdélyi megyék és székely Pozsonyba követeket küldtek; a felsőbb családok több tagja megjelent: azonban székeiket el sem foglalhatván, kérelmezéshez fordultak.

Batthyány Ignác gróf erdélyi püspök, Bornemissza János báró, Toroczkay József báró, Zsombori Ádám, Gal Miklós megyei követek, Erdély nevében az október 3-iki alsóházi ülése még kérvényt adtak be, melyben az Unió létrehozását siettetették; azonban

a ház elnöke a kérvény felolvasása után kijelenté, hogy meg van bizva annak kijelentésével, hogy az erkélyi követek Budán való megjelenése az udvarnál visszatetszést idézett elő.

A kolozsvárra egybehívott országgyűlést előkészítő leiratok s királyi előterjesztések, a megfolyvást egyesítésben álló kancelláriától megérkeztek, de azokban az Unióról szó sem volt. Sőt 1790 november 5-ről jött egy felső kézirat, mely Rall altábornagyot, mint országgyűlési kir. bizost figyelmezteté, hogy az Unió szövegére ne kerüljön, mert az udvar koresztülvitelére bele nem egyezhetik. Az országgyűlés megkezdődvén, mert a megyéknek és székeknek e tárgyban határozott utasításuk volt, a leopoldi diploma tárgyalásánál az Uniót előhozták.

E közben a József által egyesített magyar és erdélyi kancellária újból külön választott, kancellárnak Teleki Samu gróf neveztetett ki addig is, míg az országgyűlés a kijelölésüket erre nézve megteszi. Az országgyűlés tagjai tehát a megmásíthatlan dolgokba belenyugodván, az Unió kérdését többé nem hozták elő s Teleki gróf így valósággal is kancellár lehetett.

A Napoleoni hárcok és az azt követő abszolutizmus korszak nem volt alkalmas arra, hogy az Unió kérdése tárgyalassék. De mihelyt az országgyűlés Pozsonyban összehívott 1825-ben, már megint felébredt az Unió ügye.

Az országgyűlés október 22-ről az Unió kérdésében felírt, azt szorgalmazta.

A magyarországi országgyűlés lefolyása után egy férfi lépett fel Erdélyben, ki merést jelleme, menydörgő szónoklata, hatalmas tola által csakhamar oly népszerűséget vívott ki magának, hogy mint egy Mirabeau nevet mindenki ismerte. E férfi Wesselényi Miklós báró, ki mint utóda, az összeesküvéssel vádolt Wesselényi nádornak, családi neve s feltűnő egyénisége által csakhamar ellenzékét teremtett s az ellenzéknek hosszasan vezéremberévé lón. S miután a kolozsmegeyi gyűlésen azokat az akkor oly merész szavakat kimondá, — hogy »eljött a tevéz ideje«, a nép szemében mint szabadító tűnt fel. Mivel azon időben hírlapirodalom még nem létezett Erdélyben, a Kulcsár lapjában sem lehetett belő yeket tárgyalni, meggyűlésről meggyűlésre jár, merész eszméinek szavakat adni s hogy minden megyén es székely széken megjelenhessék, a nép maga kívánt eleget tenni annak a törvénynek, mely a megyei szónoktól a megyei birtokot kívánt, így Marosszék egy telket a nép filléréiből vásárolt meg Makfalván, e telkekre alapítá Wesselényi a makfalvi népiskolát. E férfiu szónoklatával fölírta újból a közszellemet Erdélyben. Természetesen ennek folytán az Unió megint napirendre került, mint a magyarországi országgyűlésen e kérdés.

A magyarországi lapokban: Kossuth Lajos, Csengery Antal, Szentkirályi Mór, Szalay László, Eötvös József báró és mások vezér cikkzeit az Unió megindítása érdekében. Az »Erdélyi Híradó«-ban meg: Kemény Zsigmond, Kovács Lajos, Szentiváni Mihály, Zeyk József, Kőváry László, Vida Lajos Ocsvány Fe-

kintetében, a fogyasztási adónál stb. A ki mindezeket látja és elfogulatlanul akar ítélni, az kénytelen belátni, hogy a gazdáknak a magyar ipar fejlesztése csak hasznára lehet, C s ó k a József Kertész indítványa mellett szólal fel.

V a e z y János elnök kijelenti, hogy úgy a K e r t é s z, mint az Ö r y indítványa az alapszabályokba ütközik, azokat tehát szavazásra nem bocsátja, hanem kimondja határozatilag, hogy a választmány elfogadja az elnök indítványát. (Éljenzés)

R i c k l Antal alelnök felolvassa a nyitrai gazdasági egyesület határozatát a jégkartell ellen s indítványára a választmány kimondja, hogy csatlakozik a határozathoz.

Ezzel az ülés véget ért.

BELFÖLD.

A főrendiház ez évi június 7-én kedden délelőtt 11 órakor ülést tart a következő napirenddel; 1. Elnöki előterjesztés; 2. az igazoló bizottság két rendbeli jelentésének tárgyalása a főrendek jegyzékének folytatolagos kiigazításáról; 2. a gazdasági bizottság jelentésének tárgyalása a számadások megvizsgálásáról, a leltárról, a ház 1899. év költségirányzatáról és egyéb kérvényekről; 4. a székesfehérvár—bicskei; 5. a bihari h. é. vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok; 6. a hontvármegyei helyi érdekű vasutak engedélyezése tárgyában hozott képviselői határozat; 7. a Japánnal 1807 évi december 4-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződésről; 8. a mekkai zarándoklásnál való óvintézkedések és a perzsa öbölben szervezendő egészségügyi felügyelet tekintetében követendő eljárás szabályozása iránt 1894 évi április 3-án Párisban kötött nemzetközi egyezmény, valamint az ennek függelékét kepező és 1897 évi október hó 30-án kelt nyilatkozat becikkelyezéséről; 9. a pestis elleni védekezés tárgyában Velenczében 1897. évi márczius 19-én kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről; 10. a honvéd hadifőparanoksági palota berendezésére, továbbá a budapesti honvéd kórház és a váci honvédhuszár lakotya kiépítésére, valamint a honvédségi ruházat és felszerelés kiegészítésére szükséges rendkívüli, illetőleg póthitelről; 11. A konzuli illetékek szabályozásáról

rencz, Méhes Samuel, Dósa Dániel cikkeztek és sürgettek az Uniót. Mindezekre a koronát rátette Wesselényi, ki hol tolal hol szóval iza ott az Unió érdekében. A szaszok bár a 40-es évek elején már kezdték egy s más kérdésben ellentétbe jönni a magyarsággal, de ez Unió ellen kifogásuk még nem volt, sőt nem volt 48-ban sem, amíg a politikai viszonyok össze nem gomolyodtak, a mi őket is a magyarellenesség izgalma sódra belé.

Igy léptük át az 1848-dik év küszöbét. A magyar nemzet majd ezer éves szabadságának garanziajéről, kezdett gondolkodni. Már 1847 nyarán az ellenzék Pesten összejött, s Batthyány Lajos gr. elnöke alatt s Deák Ferencz szerkesztése mellett programot alapítottak meg, melyben benne volt az Erdélyi egyesülés is.

Aktuális a kérdés azonban a párisi forradalom kitörése után lett, midőn Kossuth megtartá történelmi nevezetességű beszédét márczius 3-án, mely beszéd létre hozta az április 11-én szentesített törvényeket. De már márczius 14-én, Kossuth indítványára a rendek kimondták az Erdélyvel való egyesülést. A VII. törvénycikkbe van szentesítve. A többi 4 elrendel, mikép jelenjék meg Erdély Magyarhon összeülendő képviselőházában.

A Pozsonyban lefolyt hírekre, Erdély fővárosa Kolozsvár márczius 20-án komoly arczot ölt. Délután megnyílt az első nyilvános tanácskozmány Bethlen Ádám grófnál, mint kolozsvári polgárnál.

(Vége köv.)

szóló törvényjavaslatok; a Pozsony, Szombat-hely, Zágráb és Eszék városok részére az 1896. évi XXIII. t.-cz. 5. §-a alapján engedélyezett rendkívüli házadómentesség tárgyában hozott képviselőházi határozat; 14. az 1895 évi XLVIII. t.-cz. módosításáról; 15. a lelkeszi jövedelem kiegészítéséről; 16. A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreskek osztatlan tulajdonában, közösen használt erdők és kopár területei állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreskek osztatlan tulajdonában, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatok érdemleges tárgyalása; 18 a jegyzőkönyv hitelesítése,

Rendelet a lobogókról. Érdekes körrendeletet adott ki legutóbb P e r c z e l Dezső belügyminiszter a hivatalos helyiségek fellobogozásáról. Tudvalevőleg az 1848 évi XXI. t.-cz. 2 §-a rendelkezik arról, hogy a nemzeti ünnepeken a középületekre kitűzendő a c z i m e r e s nemzeti lobogó. Ezt kiegészíti egy 1895-ki belügyminiszteri rendelet most pedig minden részletében végleg rendezi a lobogozás ügyét a miniszter. Minden törvényhatóságához megküldte a teljes részletességgel összeállított jegyzékét az ország összes állami középületeinek s megjelöli azt is, hogy mely mas hivatalok helyiségei vendégek középületeknek. Sajnos, a honvédség épületei egyik fajtában sincsenek felsorolva. Egész kötetet tesz ki ez a jegyzék, mely közli egyszersmind a n e m z e t i ü n n e p e k napjait. Jelenleg mindő-sze három ilyen van: Szent-István napja (aug. 20), a 48-as törvények szentesítésének napja (apr. 11.) s a mindenkori uralkodó születésnapja (jelenleg aug. 18) Ezekhez fognak sorakozni a törvényhozás által a jövőben kijelölendő napok. — A rendelet azt a legszigorubbán meghagyja, hogy e napokon a középületekre kitűzendő a czimeres lobogó.

Az aradi tornaverseny.

— Saját kiküldött tudósítónktól, —

Arad, máj. 29.

Itt vagyunk tehát a vértanuk városában, amelynek minden köve a hazaszeretet szent lángjáról beszél. S örömmel tapasztaljuk, hogy a derék polgárságnak, mely e szép városban lakik, nem hiába beszél. Kevés hely van az országban, hol a lakosság oly nemes lelkesedéssel buzog minden nemzeti ügy iránt, mint Aradon. Ez volt az oka — s aki Aradot ismeri, az nem is fog csudálkozni ezen az állításon — hogy az ország 4 különböző pontján összegyűlt diákok és tanáraik által rendezett tornaversenyek között az aradi volt a legszebb, nemcsak a benne résztvettek számánál, hanem annál a nagy érdeklődésnél fogva is, a melyet ez a folyton fejlődő város a vendégszolgálatok iránt tanusított. Ezer diák gyűlt itt össze. Az aradi intézetek legjobb tornászain kívül a debreczeni ev. ref. főgimnázium, a lugosi állami, a mezőturi ev. ref., a miskolci ev. ref., a szarvasi ág. ev., a szentesi állami, a temesvári róm. kath. főgimnáziumok, az állami főreáliskola, az állami tanítóképző intézet, a verseci áll. főreáliskola, a nagyvárpontreai kat. főgimnázium, a sárospataki áll. tanítók. intézet, a szászvárosi ev. ref., a debreczeni ev. ref., a n. károlyi r. kath., a nyiregyházi ág. ev., a kisújszállási ev. ref., a nagyszabeni állami, a hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimnáziumok piros pozsgás arczu, izmos karu derék növendékeinek színejava jött el néhány tanárának vezetése mellett.

Mikor Debreczenből megindultunk, tudvalevőleg már velünk jöttek a nyiregyházi ág. hitv. ev. főgimnázium és a miskolci ev. ref. főgimnázium, mindegyik három-három tanár kíséretében. Útközben hozzánk csatlakoztak a kisújszállási mezőuri ev. ref. főgimnáziumok, továbbá a szarvasi ág. hitv. ev. főgimnázium ifjusága és mikor mindnyájan megérteztünk penteken délután 3 óra 55 perczkor A r a d r a, a perronon egybegyűlt nagyszámu közönség óriási lelkesedéssel fogadott bennünket.

Vaggonjaink a hosszú Budapest-tővisi személyvonat végéhez voltak kapcsolva az aradi állomás előzékeny főnökege azonban előre huzatta az egész vonatot. Mikor kiszáltunk, a fogadásunkra kivonult aradi tornászok tussal fogadtak bennünket, a tanári kar nevében Á b r a i Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató üdvözölt meleghangú beszéddel melyre dr. N a g y Zsigmond debreczeni ev. ref. főgimnáziumi tanár válaszolt. Bevonulván a városba, gyönyörűséggel szemléltük a szézen fejlődő várost, különösen meglepett a lovasuti kocsiokon Arad városnak kivert címere s elgondoltuk, hogy ezt a debreczeni helyi vasut is megtehetné.

Aztán elszéledtünk, hogy másnap megnézzük a város nevezetességeit — külön-külön. Azért hangsúlyozom ezt, mert honfiai kegyeletünket a vértanuk szobra előtt együttesen róttuk le pünköszt első napján.

Gyönyörű jelenet volt ez. A tornaverseny ugyanis délután volt. délelőtt pedig templom után dobpergés verte fel a város minden részét, az ország negyven-dének középiskolai ifjusága zászlóik alatt trombita és dobzó mellett a város minden részében elszórt szállásokról a s z a b a d s á g t é r r e vonultak, hogy lerójják a vértanuk szobránál a hazafiai kegyelet adóját. Valamennyi zászló meghajlott H u n g á r i a hatalmas alakja előtt, mely áldólag tartja a koszort az é b r e d ő s z a b a d s á g gyönyörű alakja felett.

Arra az oldalra néz ugyanis a szobor főalakját képező remek, pajzsos és páncézos Hungária, amelyen a négy mellékalakzat közül az É b r e d ő s z a b a d s á g szárnyai emelkednek lelkesítő szépséggel az ég felé.

Az ifjuság ünnepét a H y m n u s z elénekkel kezdte, melynek elhangzása után dr. N a g y Zsigmond debreczeni ev. ref. főgymn. tanár tartott hatalmas lendületű, költői szép beszédet, mit néhány magasabb osztályu diáknak szintén szép beszéde követett.

Az aradi 48-as honvédek veteránja, Simay bácsi is odaállit a szobor elé és szavainak gyújtó hatása volt az ifjuságra, a kik végül a Szózatot énekeltek el oly mely megindulással, hogy még a helyőrség tisztjei is emlegették — délután, mert ők az ünnepség e részéről tündetőleg távol maradtak.

Magát a tornaversenyt, — mely d. u. folyt le a vaggongyár előtt elterülő nagy téren — legalább 10,000 ember nézte végig. Kifogyhatatlan türelemmel, sőt mi több, igaz élvezettel nézték a férfiak is, de még inkább az asszonyok, a leányok a szebbnél-szebb mutatványokat, amelyek nemcsak a tornázókat dicsérték, hanem derék tanárjaikat is. Egy kis zavar mégis volt. Beillett kellemetlen incidensnek is. Az intézők meglepedtek arról, hogy azok az ifjak, kik már egyszer aranyérmert nyertek, a döntő versenyekben nem vehetnek részt és így esett meg, — hogy oly ifjak is sorompóba állottak, a kik a ezuttal is jutalmat nyernék volna — ha a miniszteri rendelet az illetékes uraknak később eszükbe nem jut. A kötél és rudmászásnál kissé kellemetlen hatású volt a kapkodás és az, hogy a zsűri szavába a hivatalnokok is beleavatkoztak. Így esett meg az a hihetetlen dolog — a mi magát a versenyt megemmi-síthetné — h o g y e g y e s e s o p o r t o k n a k a m á r b e f e j e z e t t produkciót ismételnök kellett és az ismétlésnél olyanok maradtak el, a kik első ízben elsőnek értek a pózna vagy a kötél végébe.

Ez apróbb kellemetlenségektől eltekintve az aradi tornaverseny szépen sikerült. A legtöbb díjat az aradi intézetek növendékei nyerték el.

Az Unio ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 30.

Kolozsvárott ma ünnepelték meg az ötven esztendő fordulóját annak, hogy Erdély újra egyesült Magyarországgal. Szép ünnep volt ez, s ha nem eléggé impozáns ahhoz,

hogy megfelelő emléket állítson az 50 év előtt történelemnek s az uniót mint megmásíthatatlanul bevezetett tényként állítsa a ma is nyilvánuló színhuzó törekvésekkel szemben: ezért csak az az elernyedti közszellem a hibás, mely a multból tanúságokat meríteni s a jelennek tanúságokat állítani erőtlenné.

Delelőtti ünnepi istentisztelet volt a főtéri templomban melyre Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter reggel különvontaton érkezett. A pályaudvaron a polgármester fogadta. Az unió ünnepe delelőtti 10 óra után kezdődött.

A városház nagyterme a király arcképével díszítve zsúfoltáig tele volt a legelőbb-kelő közönséggel. Jelen voltak: Wesselényi Miklós gr., Teleky Domokos gr., Teleky Sándor gr., Szász Károly, Ferencz József, és Szász Domokos püspökök; Bánffy Ernő báró, Lázár István gr., Bánffy György báró, Korniss Viktor gróf, továbbá Budapest fő és székváros küldöttsége Lung és Kumann tanácsnokok vezetésével; számos törvényhatóság küldöttsége és díszes hölgyközönség.

Megjelenik Albach Géza polgármester a városi tanácsal diszmagyarban és helyet foglalván, indítványozza, hogy küldjenek küldöttséget Bély Ákos gr., főispánért, a ki megerkezvén, mint elnök megnyitja a diszgyűlést és küldöttséget jelöl ki a mely meghívja Dániel Ernő báró kereskedelemügyi minisztert. A miniszter eljenzés közt érkezik meg s elfoglalván helyét, szót enged Bély Ákos főispánnak, a ki ekképpen szól:

Csak az a nemzet érdemel egy szebb jövőt, a mely megtudja becsülni multjának kimagasló eseményeit. Ilyen esemény reánk, hazánk e bérczes részének fiaira és kihatasában egész hazánkra nézve az, melynek évfordulóját megülni ma egybegyűltünk, hogy méltok legyünk a dicsőség fényes sugarával megaranyozott és a hazáért való lelkesedés magaslatos példáival átszótt multhoz, hogy nemzetünk, történetének eseményeihez hiven ünnepet üljünk, az egységes Magyarország megalkotása felszázados évfordulójának emlékünnepe. Végül pedig így fejezte be szavát: „Isen tartsa fenn és áldja meg drága hazánkat és szeretett királyunkat. (Viharos eljenzés).

Utána Albach Géza polgármester emelkedik szólásra s beszédében hangsúlyozza hogy Kolozsvár törvényhatóságának az unió megünnepelésének elhatározására egyfelől dicsőség s multunk emlékeinek felidézése birta, másfelől forró és kegyeletes hála azon dicső emléke iránt, kik az Unió létrejöttén annyit küzdöttek és az uniónak királyi hatalommal való megerősítését kieszközölték. (Eljenzés.) Hangsúlyozza továbbá, hogy az unió által a magyar állameszmét célozták megszilárdítani mire örökre kötelesek vagyunk.

Főolvasza aztán a magyar felelős miniszterium üdvözlését 1848-ból, az unió létrejöttének alkalmasából s végül a következő indítványokat terjeszti a diszgyűlés elé:

1. Hogy Kolozsvár városának törvényhatósága az unió emlékét megünnepelni akarván, ezen szándékának keresztülvitele követésre való példa gyanánt jegyzőkönyvileg megörökíttassék;

2. A törvényhatóság halás köszönetét fejezze ki az ünnepélyen való részvételért: Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszternek, a főrendiháznak, a képviselőháznak és a fővárosi és egyéb törvényhatóságnak és a megjelent közönségnek.

3. A város törvényhatósága vegyen részt az egyetemi ifjuság által a redut falában elhelyezett emléktábla leleplezésének ünnepén.

4. S végül a város törvényhatósága nevezze el a Hid-utcát Wesselényi-utcának s a Monostor-utcát Unió-utcának, minnek a jelzése már meg is történt. A diszgyűlés mindem indítványokat nagy lelkesedéssel elfogadja (Zajos eljenzés.)

Most Feilitzsch Arthur báró hosszú beszédében szól ama szeretetről s hódolatról, melyet minden magyar a király iránt érez és indítványozza, (az egész közgyű-

lés felemelkedik helyéről) hogy a királyhoz hódoló táviratot intézzenek. (Hosszas eljenzés) A közgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadja az indítványt.

Utána Marki Sándor beszélt s megemlékezett Dániel báróról, ki eljött az ünnepélyre. Majd felemlíti, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök is erdélyi ember, Beszédét a király s a haza éltetésével fejezte be. (Taps és eljenzés.)

Utána Grosz Gusztáv dr. szökölt: A porszemeket — ugymond — elfújja a szél, ha egyedül áll, de ha sziklavá nő vihar sem bír vele. Két testvér, kiket a letérdekük is egymáshoz utal, kiket a szív legékesebb vonzalma köt egymáshoz, egyesült. Halálai emlékezik meg azokról, a kik a két testvér honnak egyesülésén érdemeket szereztek. Szónok azután Erdélynek az unió előtti jogviszonyairól beszélt és végül az uniónak közjogi és politikai hatásáról emlékezett meg lendületes szavakban.

Grosz beszéde után Feilitzsch báró indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a beszédek jegyzőkönyvébe veszik.

Ezután Bély Ákos elnök a gyűlést lelkes szavak kíséretében bezárta. Következett nyomban az épületbe helyezett emléktábla leleplezési ünnepe.

A redut előtt ezrekre mentő sokaság sorakozott, a melyhez hozzácsatlakozott a gyűlés közönsége is. Pasurék joghallgató alkalmi verset szavalt, Bartók Lajos pedig Egyszerű a hazáé című ünnepi ódáját olvasta fel nagy tetszés mellett.

Minden versszak után kitörő taps és eljenzés hangzott fel. A szavaltat után ujjal felhangzott a taps és eljenzés, úgy hogy Bartóknak ismételtelen meg kellett jelennie a dobogón.

Ezután Ditrói Nándor a kolozsvári egyetemi kör elnöke lépett a dobogóra.

Ditrói Nándor beszéde közben a lepel egyszerre lehullott az emléktábláról, mire a város törvényhatósága nevében Szvácinn Géza helyettes-polgármester válaszolt egy nagy lelkesedéssel keltett beszédben, fogadva, hogy a törvényhatóság az unió emlékét megőrizzé.

Délután bankett volt.

Táviratok.

Munkás gyűlések.

Budapest máj. 31. A Debr. er. táv. Pünkösdi vasnapján két munkásgyűlés volt a fővárosban. Az egyiket d. e. 10 órakor a kártyos és gombkötő munkások a Kazinczy utca 53 sz. alatti vendéglő helyiségben tartották, hol a békeltető bizottságról tárgyaltak. A rendőrséget Bácskay Miklós r. fogalmazó képviselte. Steinberger Sándor és Wottiz Jakab munkások felszólalása után a gyűlés elhatározta, hogy a jun. 5-én tartandó békeltető bizottság tagjainak választásán részt fog venni s a munkások jelöltjeire szavaz. Egyben kimondották, hogy követelik Samuel Ferencz iparhatósági biztos elmozdítását, mert csak a mesterek érdekét szolgálja.

A budai szocialista munkások két népgyűlést jelentettek be a rendőrségnek. Mind a két gyűlésen a választási jog volt napirendre tűzve. — A rendőrség mindkettőt engedélyezte ugyan, de a Város majorba egybehívott gyűlés mégis elmaradt, mert a fővárosi tanács a teret nem engedte át a gyűlés megtartására azon indoklással, hogy arra az üdülő közönségnek szüksége van.

A másik gyűlést a főut. 74. sz. alatt tartották. Résztvett mintegy 500 munkás. A gyűlés zajos lefolyású volt. A rendőrség részéről jelen volt Almásy II. ker. r. kapitánynak többször felbe kellett a szónokokat szakítani, mert azok a kormányt és parlamentet kíméletlenül támadták.

Pfeiffer Sándor beszélt először. Birálta a magyar parlament tekintélyét, mint mondá, a szocialdemokraták gondoskodni fognak róla, hogy a kormány millióival szemben a nép

milliói álljanak. Kijelentette aztán, hogy jun. 26-án a fővárosban egyidejűleg 50 munkás gyűlést tartanak a választási jog érdekében. Majd szólt a mezei munkások mozgalmáról, az alföldi munkások mozgalmaikért illetve forrongásokért a kormányt teszi felelőssé s okáknak az új munkástörvényt tartja. Beszélte még Baron Ede (németül) és Schwarz Miklós joghallgató. A gyűlés este 6 órakor rendezést véget.

Interpelláció a zászlórendelet ügyében.

Budapest, máj. 31. A Debr. er. táv. A belügyminiszter azon rendelete miatt, mely a nemzetközi magyar zászló kitűzését szabályozza, a függetlenségi part a képviselőházból legközelebbi ülésének egyikében interpellációt fog előterjeszteni, mivel a rendelet honvédelmi miniszterium alá tartozó épületeket illetőleg rendelkezést nem tartalmaz.

A szerb kongresszus.

Budapest, máj. 31. A Debr. er. táv. A magyarországi szerb lapok pártkülömből nélkül sürgetik a szerb egyházak kongresszusúsbóli összehívását és felszólítják a patriarkát, hogy mindelehetőt elkövessen, hogy a kongresszus ismétel megkezdhesse működését, a mit minden párt óhajl.

A forrongó Balkán.

Budapest, máj. 31. A Debr. er. táv. Ferdinánd bolgár fejedelem Abotában Nikita montenegrói fejedelemmel találkozván, a Balkánon követendő politikai irányt megállapodásra jutottak. Ez alkalommal, mint a „Kel. Ért.“ jelenti pontokba foglalt szövetségi szerződést is kötöttek.

Az első pont szerint a Balkán államok egyöntetű szlavopolitikát fognak folytatni Oroszország protekturátusa alatt.

A második pont szerint közös acél indítanak, hogy a Balkán államok önrendezésének elve az érdekek és területek igazságos felosztása alapján megóvassék.

A harmadik pont szabályozza Szerbia szerepét, ezen általános irányelv kereszttelvitelében.

A két fejedelem ezen szerződésének a Dubrovnik ez. szerb lap a következő megjegyzést fűzi:

Nikita fejedelem oly ravaszul tudta Ferdinánd fejedelemmel való találkozását keresztülvinni, hogy arról Bécsben mit sem tudtak, mert ha Bécsben tényleg értesültek volna, Goluchowski gróf bizonyára nem mondta volna a bolgár fejedelem politikáját oly korrektnak, mint a hogy az tényleg megtörtént.

Konstantinápolyból jelentik: A kretai ökörmányzó, Dsevad pasa tábornagy utasítást kapott, hogy tartsa magát készen, hogy Konstantinápolyban visszatér, egyúttal, hogy memorandumot készítsen a szigeteken uralkodó viszonyokra vonatkozólag.

Bolgrádból jelentik: Az új skuptina junius 22-én ül össze Nisben. A tanácskozás az iskolaépületben tartják. Targyalás alá kerülnek a vámbivalatok rendezése a vambivalatás és a szeszadóra vonatkozó javastatut.

A háború.

Szombaton különös hírek terjedtek el a háborúról, előbb a spanyolok, később az amerikaiak teljes győzelmét jeleztek. A vasárnap és hétfőn érkezett újabb táviratok ezek az ellentmondó híreket sem meg nem erősítették, sem meg nem cáfolták. Oka ennek a rendkívül megnehezített hírszolgálatban keresendő.

Egy újabb távirat, mely szerint Sampson hajórajza az amerikai Key-West kikötőbe visszatért, amellét szól, hogy az ütközes nem történt meg. Lehetséges azonban, hogy ez a távirat előbbi időről szól.

Érdemes hír ezakis a spanyol és amerikai parlamentek üléseiről jött, melyekről a következő táviratok számolnak be:

Washington, május 31. A szenátusban megjegyezte Wolcott, hogy minden vaószintűség szerint még egyszerannyi önkéntest kell

behívni, mint eddig, mielőtt a háboru be lenne fejezve. Nyíltan meglehet mondani, hogy a háboru rendkívül komoly komplikációkat idézhet elő; csak egy szikra szükséges ahhoz, hogy Európa lángba boruljon. Ez a szikra minden pillanatban kipattanhat azokból a kardpengékből, amelyekkel most Amerika és Spanyolország vívnak egymással. A szónok nem hiszi, hogy bármely európai állam is interveniálni óhajtana — ha csak tisztán emberbaráti célokból nem — mert egyik sem akarja magára venni a tűz felgyújtásának veszedelmét.

Madrid, május 29. A képviselőház ülésén egy képviselő azt kérdezte, hogy hajlandó-e gyarmattügyi miniszter a Filippi-szigetek felkelőivel azoknak meghódolása alkalmával kötött szerződést a képviselőház elé terjeszteni; továbbá, hogy hajlandó-e a kormány a benszültöttek rokonszenvét reformok által megnyerni és hogy ebben az esetben miképpen ezen reformok alapját. Végül messzemenő kegyelmet kér a Filippi-szigetek deportált felkelői számára, a kik az afrikai spanyol börtönökben vannak.

A g y a r m a t ü g y i miniszter azt válaszolta, hogy a reformok behozatala előtt, a mi mindenesetre be fog következni, most inkább mint valaha szükséges a kegyelmi kérdésné megvizsgálása. Az iratokat mindent egyes deportáltakra vonatkozólag át fogják vizsgálni, hogy lássák, kik érdemlik meg közülnök a kegyelmet.

Kossuth szobrának leleplezése Miskolczon.

Miskolcz, máj. 31. Kossuth Lajos első monumentális szobrát tegnap leplezte le Miskolczon. A szoborbizottság Borsodmegye és Miskolcz város képviselői kívül K o s s u t h Ferenet és Ruttkayné Kossuth Lujzát is meghívta az ünnepélyre, kik K u b i k Béla, S t u r m a n György és P i c h l e r Győző, képviselők társaságában vasárnap este érkeztek Miskolczra, hol a zápor daczára is rengeteg néptömeg fogadta élükön S o l t é s z Nagy Kálmán polgármesterrel, aki a város nevében üdvözölte Kossuthot, — mire ő válaszolt.

A leleplezés hétfőn d. e. 12 órakor folyt le a Szinva patak és az Avas hegy között levő Erzsébet téren.

Kossuth és a képviselők megérkezése után a miskolczi egyesült dalárdák elénekeltek a Hymnuszt, majd Soltész polgármester a szoborbizottság elnöke beszélt.

A leleplező beszédet T ó t h Pál, a refsőbb leányiskola igazgatója mondotta s a mint elvégezte, lehült a szoborról a leple s a közönség meghatva nézett a szoborra, mely Kossuthnak első álló szobra.

Ekkor a közönség a szózatot énekelte el mire az ünnepély véget ért.

A közönség erre K o s s u t h Ferenet akarta hallani, aki aztán lakásának, a Korona szállónak erkélyéről szólta a néphez.

A szobor R ó n a Jozsef műve és 17000 forintba került.

Delután 300 terítékű bankett volt.

HIREK.

Debreczeniek Konstantinápolyban.

Az Y i l d i s z k-kioszkban folyt le 27-én a szultán előtt a debreczeni dalárda hangversenye, melynek legkimagaslóbb pontja az Abul Hamid induló volt, melyet a dalárda török nyelven énekelt. Nagy hatást keltettek a gyönyörű magyar dalok. A szultán megvendégelte a dalárda tagjait.

Majd Damadi Achmet, a szultán veje minden debreczeninek művészi ezüst érmet adott és a szultán nevében nyolcz debreczenit érdemjellel tüntetett ki. M a r k Endre harmad osztályú ozmanjet, M á c s a y Sándor, K r a s z n a i Ferencz, T ó t h Béla győzszerész, Ujlaki Antal és Engel Gyula honfiktársunk negyedosztályú ozmanjet kaptak. Magos György és dr. Nagy Lajos a III. oszt. Medsidje rendet kaptak.

A Princessa Mária gőzösnön indultak el

a törökök fővárosából a kirandulók. Ma este fél 6 órakor érkeznek vissza városunkba, hol bizonnyal tárt karokkal várják őket.

* **Kinevezések és előléptetések.** Ö fel-sége a király U z o n y i Gézát a debreczeni kir. ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt a n a g y b e c s k e r e k i kir. járásbírószághoz a l b i r ó v á nevezte ki, — a vallás és közoktatási m. kir. miniszter pedig K o v a l i c z k y Antal debreczeni áll. főreáliskolai tanárt a VIII. fizetes osztály 3 fokozatába léptette elő.

* **Kiss Gedeon temetése.** Szatmár város rendőrfőkapitányának Kiss Gedeonnak elhunytáról megemlékeztünk 1 punk legutóbbi számában. A népszerű, közszeretethen álló főkapitányt tegnap kísérték örök nyugalomra. Száz számra érkeztek a koszorúk a koporsóra ez ország legkülönbözőbb vidékeiről, hova a gyász eset híre eljutott. A temetésen Debreczenből ott voltak: Kiss Áron püspök, Kiss Albert orsz. képv. Vegh Gyula tb. rendőrfőkapitány stb. Óriási néptömeg kísérte az elhunyt utolsó útjára és a végtisztességen nemcsak Szatmár város közönsége, de a környékről is nagy számban megjelentek. Az egyetek, testületek teljes számban kivonultak. Az ottani tisztikar is testületileg vett részt az elhunyt népszerű rendőrfőkapitány végtisztességén.

* **Elmaradt közgyűlés.** A debreczeni zenede által egyleti helyiségébe május hó 30-án d. e. 10 órára összehívott rendez. közgyűlés — a tagok részvét hiánya miatt — megtartható nem lévén, a közgyűlés újabb határnapjaul junius hó 5-nek délelőtti 10 órája oly megjegyzéssel tüzetik ki, hogy az azon megjelenő tagok, számra váró tekintet nélkül, jogervényesen fognak határozni. — Targysorozat: 1. Az 1896/7 tanévi zárszámadás. 2. Valasztmányi jelentés. 3. Tisztújítás. Debreczen, 1898 május 30. Az elnökség.

* **Eljegyzés.** Körfer István gazdasági tanintézetii segéd-tanár eljegyezte Sztojanovics Blanka kisasszonyt Kolozsvárról.

* **A Petőfi dakör szombaton másodsor lépett a nyilvánosság elé a Nagyerdőn rendezett dalestélyével, melynek jövedelmét zászló alapjuk javára szánták: A Komlóssy Arthur városi főjegyző elnök vezetése alatt működő fiatal dalos egylet ezuttal is méltán kiérdemelte a szép számmal egybegyűlt díszes közönség elismerését, amely nem fukarkodott a tetszésnyilvánításokkal. — A műsor több számát megkellett ismételni. Közreműködtek A s b ó t h Vilma k. a gyönyörű ezimbalom játékkal, kit a figyelmes rendezésű szép virágoskorrall leplett meg és Sebesi Basset Vilmos, ki Dankó nótákat énekelt érzésteljesen. Az énekrészeket a Magyarai testvérek kísérték, kik önállóan is eljátszottak a műsorból pár számot. Az ifúság reggelig járta a tánczot.**

* **Tízéves találkozó.** Felkeretnek azok, kik a Debreczeni keresk. akadémiát 1888-ban végeztek, hogy 1898 junius 22-én Debreczenben a keresk. akad. dísztermében megjelenni sziveskedjenek.

* **A csicsogói piros pünköszt,** Pünköszt ünnepe nem mulhatott el véres verekedés nélkül a Csicsogón, vagy ahogy újabban elnevezték az Árpád-teren. Sipos Bálint napszámot terbeli az a súlyos vád, hogy a Berger Adolf korezmájában botjával beszakasztta egy másik napszámotnak, Lókody Andrásnak a fejét. Az esetét csak súlyosbitja a megvert ember vallomása, aki azt állítja, hogy ő Siposnak semmit sem vétett. Sipos legfőlebb egy ezimborája által feltűzelve verte meg őtet, akitől néhány krajczárnyi adósság megfizetését kérte. Az összetört fejű emberről a rendőrség orvosi láttelelet vétetőjr fel, a tettest pedig bekísérte.

* **Letartóztatott mérnök.** Nehány nappal ezelőtt nagy fetűnést keltett egy uri ember viselkedésével az orfeumban. Azonban a rendőrség nem talált okot a közbelépésre. — Később Ádam Györgyné, kinél az elzűllött ember lakott, feljelentette a rendőrségnél. A vizsgálat folyamán Mérái Horvath Béla mérnöknek mondta magát, régebben az államvasutatnál volt alkalmazva, most városról-városra jár tetlenül és pumpolásból tartja fenn magát. A mérnök a kihalgatás folyamán a

kérdésekre francziául és összefüggéstelenül beszélt, úgy hogy azt a benyomást tette, hogy elmezavarban szenved a szerencsétlen ember. Az elzűllött ember nem tudja magát semmimű bizonyítványokkal igazolni. Beszállították a közközbazba az elmebajosok osztályába.

* **Menház az Ohaton.** Az oháti iskolát most már bezárfák s a városi tanács gondoskodott róla, hogy a nyár folyamára menházat állítsanak föl. Ebbe a menházba óvónőket küldenek és b-rendezik a szükséges felszerelésekkel, hogy az ott levő cselédség apró gyermekei gondozatlanul ne maradjanak és semmiben hiányt ne szenvedjenek.

* **Öngyilkos gyermek.** Korunk beteges jelensége: az öngyilkosság veszedelmes módon tért hódított már magának társadalmunk minden rétegeben. Debreczenben az u óbbt időben különösen nagyon elhatalmasodott ez a mánia, tegnap is egy fiatal gyermek dobta el magát az életet Ornstein Márton tizenhét éves tiszapolgári tizenhét éves tiszapolgári szüetési keztyüvarró tanuló az öngyilkos, a ki szerelmi bánata miatt menekült a halál eoyhetadó karjai közé. — A fiatal gyerek, ki özvegy anyjával Kakas utca 615 sz. a ház-nál lakott, — gyakorta átlátogatott a harmadik szomszédjukba, Erdélyi András házához, ahol szívének választottját láthatta. Ugy látszik azonban, hogy a fiatal fiu csalódott, mert végzetes tette határozta el magát. Tegnap délben ismét átment oda es vidáman beszélgetett is sokáig. Nem vettek rajta észre semmi gyanusat. A fiu ezután egyszerre eltűnt De ext föl sem ve ték. Hátra ment az udvar hatulján levő fás kamarába és ott egy igen vas-tag kötéllal felakasztotta magát. Az öngyilkos-ságot csak delután vették észre, már akkorra ki is hűlt a fiatal szerelmes teljesen. A rendőrség reszeről dr. Szentpály Béni jelent meg a helyszínen es tartotta meg a szokásos vizsgálatot. A holttestet pedg átszállították az özvegy asszony lakására, ki goresös zokogással borult egyetlen fia hullájára.

* **Tanárjelöltek tanulmányuton.** — A bá r ó E ö t v ö s J ó z s e f C o l e g i u m egy része szombaton tanulmányutra Rómába utazott, a hol két hetet fog tölteni. A tanulmányut Bartoniek Géza kolleziumi igazgató s Szilasi Mörte tanár vezetik es részt vesz benne a kollegiumnak következő tizenké tanítványa: Csürös Ferencz, Fal Jaggello, Fausy Béla, Gedeon Alajos, Gombocz Zoltán, Herz Árpád, Hirschmann Feernez, Kuzmics Ferencz, Schmidt Henrik, Szutor Zoltán, Szilágyi Sándor, Szilágyi Bálint t. elvtársunk fia és Zemplén Győző. Ez a legelső nagyszabásu tanulmányut, melyet a val-lás- és közoktatásügyi miniszter tanárjelöltekkel rendez.

* **Végtárgyalások.** A debreczeni kir. törv. szék büntető tanácsai előtt e héten a következő végtárgyalások lesznek: junius 1-én Szerdán P r i n c z Adolf ellen étkes bukés büntetéseért, Junius másodikon Csüörtökön Piszárik István ellen, erőszak büntetéseért. Makula György és ifi. Molnár Sándor ellen sikkasztás vetségért. Polgári Bálint ellen, L o p á s büntetéseért. U g y a n a z nap Itélethirdetések lesznek. jan. 3-an pénteken Nádasdi Istvánné ellen, számd. emberölés büntetéseért.

* **Büvész mutatványok.** A Bika szálloda nyári mulatóhelyiségében tegnap és tegnap előtt este nagy közönség előtt mutatta be Aneteli S. büvész tanulmányait. Aneteli csodás mutatványai a közönség körében méltó elismerésre találtak. Minden számtán teps vihar keletkezett. Ugy a büvészmutatványok, mint a hipnotizálás igen jól sikerültek. Humoros előadásával Aneteli gyakran derült-seget keltett.

* **Nálunk sem ártana.** Brassó váro-tanácsa a napokban egy nálunk is megszívve lendő rendeletet adott ki. Az foglaltatik a rendeletben, hogy nyilvános helyen, tehát köz-tereken vagy utcákon kötelesek a hatóságtól számot szerezni s a kerékpárt a számmal el-látni. Ilyen számért 40 krt kell fizetni a város közpénztárába. Ezen számokat azonban csak az esetben szolgáltatják ki, ha a kerékpározó

egy próba kerékpározás alkalmával az erre rendelt bizottság előtt bizonyította, hogy a kerékpározás mesterségét alaposan érti. Ilyen próba kerékpározások Brassóban a hét két napjának előre meghatározott órájában és helyen tartatnak. Hát ez a rendelkezés kétségkívül igen helyes és nálunk Debreczenben is alapjában szükség volna e rendszabályra. Tapasztaljuk igen sokszor, hogy teljesen gyakorlatlan kerékpárosok járnak az utcákon a közönség közt. Ezek természetesen nem lévén még hatalmukban a géppel való bánás, leginkább veszélyeztetik a közbiztonságot. Debreczenben is kellene ilyen bizottságot alakítani s a jelzett számszert behozni. Az ilyen számmal ellátott kerékpárosról mindenki tudhatná, hogy gyakorlott kerékpáros, tehát óvatos is tud lenni, de még azért is jó a szám, hogy a közrendelet ellen vétő kerékpárosokkal ez alapon könnyebben lehetne a megtorló intézkedéseket fogantatni. Ajánljuk a brassói rendeletet a debreczeni tanács szíves figyelmébe.

* **Ki lesz a rendfőnök?** Nem csak a közvetlen érdekelt kegyes tanító rendet, de az egész magyar társadalmat és főleg a papi tanácsot, nevelésügyi köröket küönösen érdekelteti az a kérdés, hogy a Frank Ferencz kora elhunyt következtében megörült kegyestanítórendi főnöki állás kivel fog betölteni. Budapestről teljesen megbízható helyről értesítene, hogy a rendfőnöki teendő ideiglenes vitelére **K a l m á r** Endre tiszteletbeli rendfőnököt kéri fel s a pár hó múlva egybeülő konsistorium rendfőnöké minden valószínűség szerint **d r M a g y a r** Gabort, a szegedi főgymnasium tudós igazgatóját fogják megválasztani, ki a rend összes köreiben nagy tekintélynek örvend.

* **A sertésvesz H.-Böszörményben** már hosszabb idő óta szünetelt, úgy hogy Faragó Miklós állami állatorvost az alispán utasította is, hogy a zár alól oldja fel a várost. Ez azonban most iamet elmarad, mert Csüörtökön a sertésvesz ismét kiütött egy udvarban. — A polgarmester erről a szomorú hírről táviratilag értesítette az alspánt és az állami állatorvost.

* **Lukácsiu fia.** A lacfalusi agitátornak, Lukácsiu László plébánosnak, viszonyaival és személyével sokat foglalkoztak az újságok, akkor, amikor még Lukácsiu szerepelhetett a hírhedség boldog és regényes korában. — Most csöndesen él Lukácsiu és legfőleg az aradi oláh újságban megjelenő, éles cikkek adnak róla hírt. Mindazonáltal nem lesz érdektelen most se egy adatot meg tudni a lacfalusi agitátor családi viszonyairól. Lukácsiu fiának fia van már, Lukácsiu Epaminondas, akit a napokban avattak a római egyetemen a theologia doktorává. Igen tehetséges embernek mondják, az erzelmeiről pedig úgy beszélnek az oláh körök, hogy méltó faklyavivője lesz az apja által fölvetett eszméknek.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentéseket: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetetlen jó férjnek, paratlan jó apanak, testvérenek, sógornak és áldott jó emekü rokonnak néhai Kúbecher David magy. államvasuti főraktárnak folyó hó 29-én d. e. 9 órakor, életének 52-ik, boldog házasságának 24-ik évében, 1 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hiült tetemei folyó hó 31-én d. u. 3 órakor fognak az ág. evang. egyház szertartása szerint a Homok-kert II. járás 79. sz. házában tartandó gyászima után a Várad-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, az elhunytak pályatársait szomorított szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1898. május 29-én. Bánatos neje: Özv. Kúbecher Davidné, szül. Potaj Maria. — Gyermekai: Vilma, Katicza, Ilonka és Mariska. Testvérei: Karoly nejével Glubka Matild gyermekeivel, Lajos, Berta, Ilonka férjével Bohati Jozseffel. Sógorai: Potaj Friedrich nejével, Potaj Gusztáv nejével és számos rokonok nevében is. Áldás és béke poraira! A temetést Gebauer K. első érczkoporsó gyár rendezzi. — Özv. polgar Varga Miklósné, szül. Szabó Zsuzsána

folyó év május 27-én éjjeli 12 órakor élete 65-ik özevegységének 10-ik évében hosszas szenvedés után Mező-Telegden csendes elhunyt. — A megboldogult földi maradványai folyó hó 29-én Mezőtelegről az ev. ref. egyház szertartása után Debreczenbe szállítottattak s itt folyó hó 29-én d. u. 4 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagytemplomban tartott ima után a Péterfia-utcai sírkertben örök nyugalomra tétettek. Dr. Báthory Sándor és neje, szül. dercényi Munkácsy Julia és kisfiok Sándorka gyászolják elhunytát.

* **Szocialista morál.** A trafikban egy czuczilista ember nézi, a mint egy uri ember kiveszi zsebéből ezüst veretű pompás szivartarczáját, és szivart valogat. A czuczilista köhint egyet, aztán megszólítja az uri embert:

— Adharna az ur nekem is abból a szivarból. Az ur elmosolyodik és odanyújtja a kért szivart.

— Barátom itt a szivar. Jó szívvél adom de most mondja m-g, miért kérte éppen én tőlem a szivart.

A paraszt ranéz és azt feleli:

— Attól kérek, a kinek van.

— Ugy? — csodálkozik az ur.

— Ugy ám, — volt az önézetes válasz — mert én czuczilista vagyok.

A czuczilista mellett állt meg egy másik parasztikus ember. Mikor a társa rágyujtana a szivarra, megszólítja:

— Komám felezzük meg.

— Van eszembe.

Az uri ember rászól a fukarra:

— Né ez már nem szép. Ha czuczilista, akkor miért nem felezi meg kend a magáét is?

— Az enyém-t. Hiszen nem vagyok én ur. Én czuczilista vagyok, e meg paraszt, Egy-mának semmit sem adunk.

* **Igen elegáns nyári női toilletet,** és gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira **K r o n o v i t z** Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Vizé vált bor.** Furcsa eset történt a napokban egy nőtlen fiatalember házában, melyhez hasonlót csak az újszövetségi bibliában találhatni még, Jezus csudatete között. A Megváltó tudvalevőleg borra változtatta a vizet egy menyegzőn, az utolsó vacsorán pedig atnyujtá tanítványainak a bort, mondván: »Igyatok, ez az én vérem« — s a bor vérré változott. Azóta sok száz év elmúlt és most — ime — ismétlődik ez a csoda — megfordítva. Ama nőtlen fiatal ember bora — a helyett, hogy a vendégeiben vérré változott volna — vizzé változott a palácokkban. Ugy történt, vendégeket hívott egy kis mulatásra a fiatal ember, a régen dicsekedett, milyen kitűnő bora van neki. Eléjők tette az üveget, mondván: »Igyatok ez az én borom!« Ittak és furesan néztek össze a vendégek: fesékes viz volt ez, nem bor. Nemelyek erősítették, hogy bizonyosan a biblia csoda ismétlődött meg, a vendéglátó ur azonban kisütötte, hogy valami jószímatu emberek dulutan alkulescsal behatoltak a lakásba s megeselekedtek visszajáról a bibliai csodát. Most buzgón kutatja a csodatevőket.

* **Szunyogháboru.** A következő panaszos levelet, illetőleg interpellációt kaptuk a tegnapi postával:

Kérdések kérdése a nagyerdőre felügyelő tanácsnokhoz:

1. Van-e tudomása a mélyen tisztelt nagyerdői felügyelő tanácsnoknak arról, hogy a nagyerdői terzenék alkalmával a szunyogok talán kollegialitásból (hisz ők is muzsikuskok) teljes számban vonulnak fel s az ott szórakozó közönséget megcsipkedik.

3. Ha nincs tudomása, hajlandó-e azt tudomásul venni?

3. És miután tudomásul vette, micsoda intézkedéseket akar alkalmazni, hogy a szunyog hadjárat megszűnjön, mi közérkölesészeti szempontból is annyival inkább szükséges, mivel a szunyogok az ifjú hölgyek arcait is a nagy nyitlvánosság előtt megcsipkedik és pirulásra kényszerítik.

Egyszermind ajánlom a baj megszüntetésére a következőket:

Változtassák meg a terzenéket zenés mi-

sévé, a bő tömjén-füst elüzi majd a szunyogokat. Ezáltal két szunyogot, akarom mondani legyet ütünk egy csapásra. Megszabadulunk a szunyogoktól s a vállalosság városunkban nagy lendületet fog venni.

* **Lopás.** Weszprémi István h.-hadházi ügyvédnek a böszörményi határ felől a »Nverges« közelében levő tanyájáról a hó 22-re forduló éjen 10 zsák rozst és buzát ismeretlen tettesek elloptak. Mivel erős a gyanu, hogy a gabonát böszörményi emberek lopták el, csendbiztos megkezdtek s nagy erélyvel folytatják. A gabona a cselédek illetősége volt s daczára annak, hogy a két hamis tanyai kutya örködött a tanyán, a tornáczról ugy elcsenték, hogy a tauyabeliek még a legkisebb neszt sem hallották. A szekér nyomai — melyben a lopott gabonát elszállították — Böszörmény felé vezetnek. A tett elkövetésével Sövägő Jánost gyanusítják.

* **Megbüntetett miniszter.** Európai miniszter nem igen fél a büntetéstől, mely tiszteinek szabályszerűtlen teljesítéséből érkei. Nem ilyen kényelmes helyzete van az exotikus Sziám minisztereinek. A Siam Times nemrég Chulalongkorn király következő rendeletét közli:

Tshau Plei Plex miniszteremet állásától felmentem s megfosztom minden rendjelétől. Elrend-lem, hogy a szakállát borotválják le. Ezutan pedig szénát kell aratnia a szent elefántok számára s ezt a munkát halála napjáig köteles végezni.

Chulalongkorn.

Eddig a sziami hivatalos lapban megjelent legelsőbb kézirát. Már most tessék csak elképzelni, ha mi európaiak nem lennénk annyira elcivilizálódva, mennyire gyönyörűséges állapotok támadhatnának nálunk. Gondoljuk példának okáért egy Bánffy-fele modern minisztert exotikus kollegájának Tshau Plei Plex exminiszternek és jelenlegi el-fant táplálónak nem éppen irizyletes helyzetében. — Kevésbé civilizálatlan viszonyok között bizonyára azzal büntetné Chulalongkorn a Bánffy-fele kegyvesztett minisztert, hogy a Gönezi kis magyar nyelvtant forgyassa és magolja Plato helyett, hogy így általa megtanulassék a magyar beszéd. Amde mi civilizáltak vagyunk s nem lehetünk oly szigoruak, mint Chulalongkorn, aki szénavágásra kárhoztatta Tshau Plei Plexet, mert valami hazugságon érte.

Uj bélyegek.

A hivatalos lap rendesen csak az új nemeseznek és kitüntetéteknek és kinevezetteknek szokott örömhirt hozni, Ma bizonyos demokratikus szellem lengi át a Budapesti Közlönyt, mert egyik hirdetményét, bizonynyal nagy örömmel olvassák majd az ország összes adóizető polgárai.

1898. év július elsején új, bájosan színezett és művészen megrajzolt, koronaértékű bélyegjegyeket boesátanak forgalomba. A leráshból azt látjuk, hogy a művészi érzéssel bíró peres felek száma ezental borzasztó módon fog emelkedni, mert valóságos öröme telik majd az embernek az új bélyegek megszerzésében.

A hivatalos lap hirdetménye különben a következőket tartalmazza:

A magyar korona országai területén 1891 évi ápril hó elseje óta forgalomban levő magyar bélyegjegyek helyett, 1898 évi július hó elsejétől kezdve koronaértékre szóló új bélyegjegyek fognak forgalomba boesátatni.

Az új kiadásu bélyegjegyek 1, 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 30, 40, 50 és 72 fillér, továbbá 1 korona, 1 korona 20 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen 29-féle értékfokozatban, vékony fehér vízjegyes papíron. és enyvezett hátrésszel vannak kiállítva.

A bélyegjegyek alnyemata két finom vonal közzé zárt, csizkeszerű disztimnyü keretből és azon belül egy a filléres jegyeknél vizszintesen, a koronás bélyegjegyeknél merőlegesen párhuzamos finom vonalakkal átírt

felső mezőből és egy külön ékítményes keretbe foglalt alsó táblácskából áll, mely utóbbiból az 1898. évszám arab számjegyekben fehéren tűnik elő.

Az 1, 2, 4, 6, és 8 filléres bélyegjegyek bélyegképeként az alyomat csipkediszitményü keretén belül gyöngykoszoru látható. E koszoru belül a kép közepén, az alyomat színében finom vonalakkal áttört kisebb körmezében, a bélyegjegy értéke arab számmal és f. betűvel jelezve tűnik elő.

A 10, 14, 20 és 24 filléres bélyegjegyek bélyegképeként egy 21 mm. széles és 21 mm. magas négyszögű terület közepén az alyomat színében párhuzamosan finom vonalakkal áttört tojásdad alakú mezőben a bélyegjegy értéke arab számmal és kis f. betűvel jelezve tűnik elő.

A 30, 40, 50 és 72 filléres bélyegjegyek bélyegképeként a 21 mm. széles és 21 mm. magas két finom vonal közé zárt négyszögű területen boltozatszerű diszitmény alatt sötét háttérből a magyar állam czimere a magyar koronával, jobbról-balról virágdiszitményekkel körülvéve tűnik elő. A bélyegkép felső két sarkában a boltozatszerű diszitmény felett stylizált levelekből szerkesztett sarokdiszitmények láthatók.

Az 1 koronás, 1 korona 20 filléres, 1 korona 50 filléres, 1 korona 80 filléres, két koronás és négy koronás bélyegjegyek bélyegképeként, az alyomat csipkediszitménye keretén belül 27 mm. széles és 27 mm. magas négyszögű területen, boltozatszerű sötét háttérből a magyar állam czimere a magyar koronával (ránézéiben) szárnyas kalapot viselő, kezében kigyós botot tartó férfialak (Merkur), a jobboldalán pedig jobbkezeben könyvet, balkezeben kardot tartó, jobbkarjával a czimert körülfutó koszorura könyökölő női alak s mindkettő ülő helyzetben látható.

Az 5, 6, 8, 10 és 12 koronás bélyegjegyek bélyegképeként, víz-zintesen párhuzamosan finom vonalakkal áttört mezőben a magyar állam czimere a magyar koronával jobbról és balról 1—1 gyermek angyal által tartva tűnik elő.

A czimer alatt egy tojásdadalakú, alul szalagdiszittel jobbról-balról pedig tölgyfa-levelekkel bekerített mezőben a bélyegjegy értéke arab számmal és nagy K. betűvel jelezve látható.

A 14, 20, 24, 30 és 40 koronás bélyegjegyek bélyegképeként víz-zintesen párhuzamosan finom vonalakkal áttört mezőben talapzaton ülő női alak, balkezeben olajfaaggal, jobb kezével a jobb térdén álló magyar állami czimert tartva tűnik elő. Az említett talapzat mellső oldalán a bélyegjegy értéke arab számmal és nagy K. betűvel jelezve látható. A bélyegjegy alsó balrészén a háttérben virágdiszitmények láthatók.

A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek az 1898. évi július hó elseje után is 1898. évi augusztus hó 31-ig árusíthatók s teljes érvény nyel használhatók, 1898. évi augusztus hó 31-ének lejártával azonban forgalmon s érvényen kívül helyeztetnek, mibez képest 1898. évi szeptember hó elsejétől kezdve kizárólag csak új bélyegjegyeket szabad elárusítani és használni.

CSARNOK.

U t k ö z b e n.

— Regény egy kötetben. —

Irtá: **TAMÁS JÓZSEF.**

2.

A földön emberek feküdtek sűrűen egymás mellett idomtalan szókmojkajakon.

A sarokban egy gyermek sirt, vizet kért.

Anyja megverte.

Se ett ki újból a szabadba. A lég csipős volt. Ös-zegombolta a kabátját, mert fázott.

Ahogy a vonat előállott, mindjárt beült. Senki sem szállt be utána, egyedül maradt.

A negyedik állomáson szálltak be embe-

rek. Egy-két állomásig együtt haladtak, aztán újból kiszállottak, másokké rültek helyettök.

Igy tartott az egész ut alatt.

Világos reggel volt, midőn a koesi berobogott a keleti pályaudvar hatalmas üveg-tetőzete alá.

Üres kézzel járt Márton, hát csak gyalogosan indult befelé. Merre, hová? arról még nem adott magának számot.

A széles Kerepesi ut még jóformán kihalt volt. Csak munkások siettek csoportosan erős lépéssel, hogy idejök legyen munka előtt benézni egy kortyra valamerre.

Nagyon korán van meg, gondolta Márton és nezte, hol tölthetné egy darabig az időt.

Szembem, a sarkon kávéház volt, csak az ajtája nyílt a kerepesi utra, ablakai meghúzódtak a keskeny, piszkos sikátorban.

Márton benyitotta az ajtót. Erős, fojtó dohányfüst töltötte be a helyiséget, alig látott el a kávéház tulsó végéig, ahonnan szakadatlanul hangzott erős, zürzavaros lármá.

Hosszu asztal mellett mintegy ötvenen ültek. Előttük egész garmadája a sörös üvegeknek. Az asztal pocskáká téve a kiömlött sörtől, ami összevegyült a felgyült szivar hamuval az emberek szinte kiáltóan vörös nyakkendő volt és arcukon meglátszott az éjjeli tivornya nyoma.

Lehetőleg távol a lármás, részeg csoporttól húzódott meg Márton egy csésze savanykás kávé mellett. A pinczér szolgált felvilágosítással a tivornyázók felől.

— Azok, mondotta majdnem megvetéssel, azok nyomdászok, Strike-olnak és bérffölemelést kérnek. Tegnap délután hagytak abban a munkát, azóta itt isznak és szidják az államot meg az urakat.

A szenvedélyes, vad lármából egy-egy szakadozott mondat eljutott Márton fülébe. — Széles vállú, erőteljes munkás vitte a szót. Hangja — ami bántotta szinte az ember fülét — tulharsogta a többiét.

— A kutyák — mondotta — a vérünkön élnek. A kutyák — mondotta újból — nyuznak bennünket, hogy pusztuljunk és elhuzzák szánkából a falatot.

— Lesz meg másképp is!

— Nem lehet, messze . . .

— Csak akarni kell!

— Éljen a munkás, éljen a proletár!

Összecsörrentek a poharak. Egynek a kezéből kiesuszott a pohár és ezer szilánkra pattant a kemény márványszálon.

Egyik másik az idősebbek közül menni akart, a többi nem engedte.

— A mi ügyünk igazságos, nem hagyjuk, nem hátrálunk, kitartunk mellette.

És újból megteltek a poharak.

Márton gondolt olyasformát, hogy ezek alighanem a sört tekintik ügyüknek és a mellett akarnak kitértani.

A kávéháznak volt ajtója a sikátor felől is. Sápadt, fonyadt arcú gyermekleány jött be ott. Vékony, meztelen lábszárak, idomtalan nagy cipők, kopott, szinehagyott kartonruha, olyan utszéli kis koldus formája volt a gyermeknek.

Félve keresett a csoportban valakit és mikor megtalálta, ijedten nézett az ajtó felé, melynek tábláján keresztül egy asszony intett hogy csak menjen.

A munkások feje éppen valami szónoklatba volt akkor belekeveredve, de nagyon nehezen forgott már a nyelve. A leány meghuzta a kabátja szélét:

— Apa!

Az ember nem vette észre, beszélt tovább.

— Apa, apa, — szólította a gyermek újból.

— No?

— Édes anya pénzt kér, főzni akar.

— Pénzt?

— Adjek.

— Nekünk sem adnak, pedig a vérünkért, az egészségünkért kérjük cserébe. — Nekik kell pástétomra, meg pezsgőre, meg kocsira.

— Folyt köv. —

Nyílt-tér.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemő, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dus szénsav-tartalmánál fogva, specificus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, hügyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az „Angol divathoz“

czimzett

férfi ruha raktár

már megnyílt.

Főpiacz a m. kir. **Főtözsdevel** szemben, Weisz Sándor-féle volt üzlethelyiség.

— Szabott árak mellett. —

182/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 2386/1898 P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Liedermann Mihály, debreczeni lakos részére Harcsarik Géza hajdu-vámos-pércsi lakostól 1500 frt tőke, ennek 1897. évi okt. hó 15. napjától számítandó 6%-os kamatai és eddig összesen 6 frt 20 kr. perköltség erejéig 1897. évi december hó 23-án bíróilag lefoglalt és 1678 frt 50 kr-ra becsült házibutorok szarvasmarhák, lovak és szekerekből álló ingóságok **1898. évi július hó 6-án d. e. 8 órakor** kezdetét veendő és Hajdu-Vámos-Pércsen, Harcsarik Géza lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adadni.

Debreczen, 1898. évi máj. hó 17.

Török Péter,
bir. kiküldött.

1-ső huzás inár 1898 jun. 15-én
2-ik huzás 1898. szeptember hó 15-én.

1 forintért 2
huzásra érvényes
kolozsvári szeretetház sorsjegyei
4000 nyereménnyel
160000 korona értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál Kolozsvártt és minden sorsjegy eláruló helyen.

A bélyeg törvény 209 §-a 2-ik pontja értelmében bélyeg mentes.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-30 évnyi időre közszépben. Birtokos felmondhat, pénzügyi kötelezet nem mondhat fel. Csekély kamattal töltes törlesztés. Lebonnyoltás leg- rövidobb idő alatt.

— Conventálás helyeg- és illetékmentes. —
Sommi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokír másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjében, halászló és a legtekintélyesebb föld- birtokok által óhányszorosított ajánlva van.

Tüdőbetegségek
(chronikus katarrhusok és tüdősvadás)
gyógyíthatók
e kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulén” használata által.

GLANDULÉN a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknek. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknél; bizonyítottan gyógyult betegek és hírneves orvosok által.

GLANDULÉN a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén czélyszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

GLANDULÉN nem mesterséges uton előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem kívánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatnál is.

GLANDULÉN előállítatik Dr. Hofmann utóda által Meerane (S) vegyi gyárban egészséges állapotoknál tudomirigyeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevesse. Minden egyes tablettá tartalmaz 0.25 Glandulénnek megfelelő 0.05 besűrített mirigyanyagokat és 0.20 izjavító tejszékrot.

GLANDULÉN törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. — Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulén kapható minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a fő-raktárhoz.

Diana gyógyszerár,
Budapest, Károly-körút 5. szám.
honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldetnek.

5314—1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által előállítandó lovassági laktanya építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkák következő összegekkel vannak előirányozva:

1. 2. Föld-, kőmives- és elhelyezési munka	309829	frt 88	kr
3. Kőfaragó munka	11542	» 42	»
4. Vasművek	42078	» 60	»
5. Ács munka	65922	» 10	»
6. Tetőfedési munka	31464	» 32	»
7. Bádógos munka	33778	» 41	»
8. 9. Asztalos és padlózó munka	29774	» 69	»
10. Lakatos munka	35391	» 90	»
11. Mázoló	4365	» 15	»
12. Üveges	3571	» 48	»
13. Szobafestő munka	1018	» 60	»
14. Kályhás	7503	» —	»
15. Csatornázási munka	20599	» 80	»
596.840 frt 43 kr			

azaz ötszázkilenczvenhatezer nyolczszáz negyvenforint és negyvenhárom krajczár. Pályázni lehet az összes munkákra együtt, vagy egyes munkacsoportokra, vagy minden munkanemre külön.

A pályázatban résztvehet minden magyar honpolgár, ki kellő ipar képesítéssel bír. Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányzati összege után számított 5% bántópenzt f. é. június hó 21-én d. u. 4 óráig a városi házipénztár hivatalnál letenni s a letéti jegyzéket ajánlatához mellékelni.

A kétféle felszerelt zárt ajánlatok f. é. június hó 21-én d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be s a beérkező ajánlatok f. é. jun. hó 22-én d. u. 4 órakor a városház nagytanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Az ajánlatba hozandó egységárak vagy százalék engedmények olvashatóan, tisztán és határozottan számmal és betűvel is kiírandók, köteles továbbá ajánlattevő ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetési, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

Kétséget támasztható kifejezéseket tartalmazó, távirati, elkésve beadott, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségvetés és vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a költségvetés és feltételek munkanemenként eikülönítve kívánatra ugyanott kiadtnak, illetve pályázni kívánók költségén megküldetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy a munkát biztosítására az ajánlatok mellőzésével más intézkedést tehessen.

Debreczen, 1898. évi május hó 21-én.

A városi tanács.

Meghívás.

A h.-hadházi közbirtokosság
f. évi június hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor
a községháza gyűléstermében
rendes közgyűlést tart,
melyre az érdekelt birtokosok ezennel meghivatnak.

T A R G Y S O R O Z A T:

1. Az 1897. évi pénztári számadás megvizsgálásáról beterjesztett jelentés.
2. A f. 1898. évi költségelirányzat tárgyalása.
3. A birtokossági választmány 99/897. számú határozata, melylyel megengedi, hogy a h.-hadházi ev. ref. egyház a saját legelő illetményéből 25 kat. hold területet — iskola építési célra — mezőgazdaságilag használhasson.
4. Ugyancsak a birt. választmánynak a balkányi határban levő Mandel Benjámin-féle, 414 kat. holdat tevő birtok megvételére vonatkozó ez évi 34 és 36 számú határozata.

H.-Hadház 1898. máj. 27.

Tatár Gábor
közbirt. jegyző.

Csapó László
közbirt. elnök.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a 16postával szemben.